Eduskunnan ympäristövaliokunta, 25.2.2025 klo 10.00 Teams

LAUSUNTO: HE 203/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ystävyyden puistosta annetun lain muuttamisesta

Luontopalvelujohtaja Henrik Jansson, Metsähallitus

Metsähallituksen luontopalvelut (jäljempänä Luontopalvelut) kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunnon koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi Ystävyyden puistosta annetun lain muuttamisesta.

Taloudellinen tausta

Luontopalvelujen tehtävät ovat lisääntyneet merkittävästi viime vuosina, mutta perusrahoitus ei ole kasvanut samassa tahdissa. Lisärahoituksia on aiemmin saatu eri momenttien lisärahoituksilla, mutta ne ovat vähentyneet. Vuonna 2024 käytettävissä oleva rahoitus oli 11,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Vuodesta 2026 lähtien leikkaukset syvenevät, ja rahoitus pienenee noin 4,4 miljoonaa euroa vuodesta 2027 alkaen vuoteen 2024 verrattuna. Kokonaisvaikutuksissa ovat mukana sekä YM:n että MMM:n tuottavuusohjelman mukaiset leikkaukset, että ns. RISE-rahoituksen päättyminen.

Supistuvan perusrahoituksen on nyt riitettävä Luontopalvelujen toiminnan ja palveluiden tuottamiseen. Vaikka aiemmat muutosneuvottelut ja henkilöstöön kohdistuvat toimet ovat tehostaneet toimintaa ja tuoneet säästöjä, lisätoimenpiteet ovat tarpeen. Luontopalvelujen on keskityttävä ydintehtäviinsä: luonnonsuojeluun, suojelualueiden hoitoon sekä turvallisten ja saavutettavien maastopalvelujen tarjoamiseen. Talouden tasapainottamiseksi säästöjä haetaan muun muassa rakennuskannan kustannuksista, ja omistuksessa olevien noin 2400 kiinteistön tarvetta arvioidaan systemaattisesti.

Petolan luontokeskuksen tilanne ja tulevaisuus

Petolan luontokeskukseen Kuhmossa on tehty mittavia investointeja 1990-luvulta lähtien, muun muassa työllisyysperusteisia hankkeita ja yhteistyöprojekteja Kuhmon kaupungin, Idän Taiga ry:n ja Kajaanin ammattikorkeakoulun (KAMK) kanssa. Lisäksi alueella on toteutettu lukuisia kansainvälisiä hankkeita, kuten Interreg- ja ENPI/ENI CBC -ohjelmia, joilla kaikilla on pyritty edistämään keskuksen elinvoimaisuutta. Kehitystoimista huolimatta keskus ei ole saavuttanut toivottua käyntimäärää, ja sen toiminta on jäänyt odotettua vähäisemmäksi.

Lakimuutoksen mahdollistamat kiinteistöjärjestelyt tarjoavat tilaisuuden tarkastella Petolan tulevaisuutta uudelleen ja löytää ratkaisu, joka parhaiten tukee alueen kehitystä. Metsähallituksen toiminta Kuhmossa jatkuu kiinteistöratkaisusta riippumatta, samoin monipuoliset retkeilymahdollisuudet alueen upeassa luonnossa. Asiakaspalvelussa painopiste on digitaalisten ratkaisujen kehittämisessä, ja viestintää vahvistetaan edelleen alueen luonnon ja suojelukohteiden esiin tuomiseksi niin Kuhmossa kuin valtakunnallisestikin.

Metsähallitus kannattaa hallituksen esitystä Ystävyyden puistosta annetun lain muuttamisesta ja haluaa hyvässä yhteistyössä Kuhmon kaupungin kanssa löytää koko Tönölän kiinteistömassalle tulevaisuuden ratkaisun, joka tukee alueen kehitystä.

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

Metsähallitus
PL 80 (Opastinsilta 12 C)
FI-00521 Helsinki, Suomi Finland
kirjaamo@metsa.fi

Tel. 0206 39 4000
www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7